

SAARE WIND ENERGY (SWE)

MERETUULEPARGI KAVANDAMINE

SAARLASTE JA SUVESAARLASTE NING KÜLASTAJATE ARVAMUSE VÄLJASELGITAMINE KAVANDATAVA SAARE WIND ENERGY MERETUULEPARGI OSAS

Uuringu aruanne

2022

SISUKORD

1. Uuringu eesmärk ja läbiviimine	3
2. Vastajate profiil.....	4
3. Saarlaste ja suvesaarlaste arvamused	8
3.1. Üldine suhtumine meretuuleparkide rajamisse	8
3.2. Meretuulikute kavandamisega seotud üldised positiivsed ja negatiivsed mõjud	9
3.3. Arvamused SWE kavandatava meretuulepargi osas	10
3.4. Meretuuleparkide negatiivse mõju vähendamise ja positiivse mõju suurendamise võimalused	14
4. Küllastajate arvamused.....	16
Lisad	19
Lisa 1. Uuringu küsimustik	19

1. UURINGU EESMÄRK JA LÄBIVIIMINE

Uuringu läbiviimise eesmärgiks oli välja selgitada saarlaste ja suvesaarlaste ning küllastajate arvamus kavandatava Saare Wind Energy (SWE) meretuulepargi osas.

Arvamuse selgitamiseks viidi TS Laevade Virtsu–Kuivastu praamiliinil vahemikus 29.07–1.08.2022 läbi küsitlus. Praamiliini peeti kõige sobivamaks asukohaks kõikidest sihtrühmadest vastajate leidmiseks.

Küsitlusele vastas 101 inimest. Küsimustik koosnes kolmest osast: taustainfot küsiti kõikidelt osalenutelt. Seejärel vastasid saarlased/suvesaarlased ning küllastajad erinevatele küsimustele. Küsimustiku vorm on toodud käesoleva aruande lisa 1.

Saarlastele ja suvesaarlastele suunatud küsimused uurisid üldist suhtumist meretuuleparkide kavandamise, nendega kaasnevaid mõjusid ning arvamusi konkreetselt SWE kavandatava meretuulepargi osas. Samuti uuriti, milliste meetmete rakendamisel oleks vastajate arvates mõistlik SWE meretuuleparki rajada ning kuidas meretuuleparkide rajamisel saaks positiivseid mõjusid suurendada ja negatiivseid vähendada. Küllastajatele suunatud küsimuste eesmärgiks oli välja selgitada kui sageli Saaremaad küllastatakse, milliseid kohti küllastatakse ning kas SWE meretuulepargi rajamine võiks küllastamiskäitumist rannikul muuta. Samuti uuriti, kuidas suhtuvad küllastajad meretuuleparkide rajamisse üldiselt.

Uuringu täitmisel lähtuti sellest, et vastajate sooline ja vanuseline osakaal vastaks üldkogumi proportsioonidele. Vanuseliselt arvati valimisse vastajad 15 eluaastast ja enam. Eesmärgiks seati küsitleda võrdselt saarlaste/suvesaarlaste ning küllastajaid. Uuringu läbiviimise käigus selgus, et saarlaste/suvesaarlaste osatähtsus valimis jääb planeeritust pisut väiksemaks seetõttu, et praamisõitu kasutatakse töötamiseks ning hõivatuse tõttu ei soovitud küsimustikule vastata.

Küsitluse läbiviimisel ei seatud eraldi eesmärgiks saada võrdselt arvamusi Eestist ja välismaalt pärit küllastajatelt. Küsitluse perioodiks valiti aeg, mil küllastajad (sh välituristid) Saaremaad kõige tõenäolisemalt küllastavad. Kuna välituristide arv ja sattumine valimisse kindlatel päevadel on vähem ette ennustatav, küsitleti välituristide võimalusel.

Küsimustiku läbiviimisse suhtusid vastajad üldjoontest positiivselt, enim huvi SWE tuulepargi kavandamise vastu tundsid saarlased.

Uuringu viisid läbi:

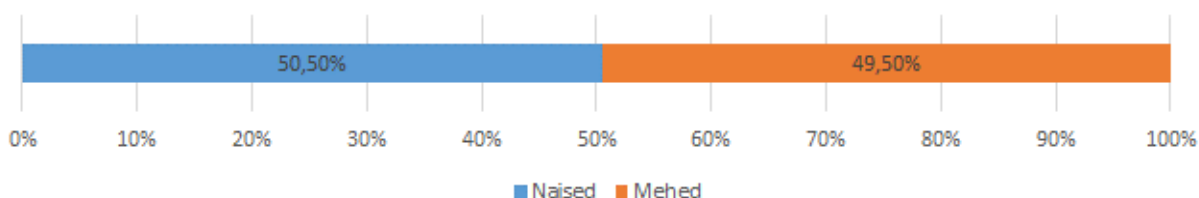
- Projektijuht – Ann Ideon (Hendrikson&Ko)
- Küsitlajad – Kaarel Tigane ja Kaarel Zernant (Hendrikson&Ko)

2. VASTAJATE TAUST

Sugu

Küsimustikule vastas võrdselt mehi ja naisi.

Vastajad soo järgi

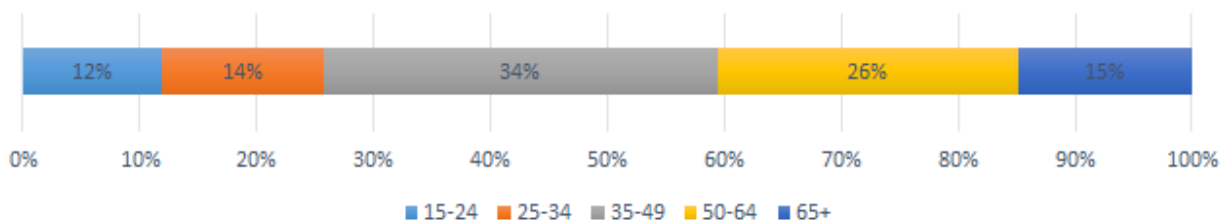

Joonis 1. Vastajad soo järgi (vastajate arv: 101)

Vanusrühm

Küsimustikule vastajate seas oli enim vastajaid vanuses 35–64 aastat (60%). Vanuses 15–34 oli vastanuid 26% ja vanusrühmas 65+ 15%. Vastanute profiil peegeldab siin ka Saaremaale sõitmise aktiivsust: eakad liiguvad mõnevõrra vähem kui tööealised, mistõttu on ka nende esindatus küsitluses madalam.

Vastajad vanusrühma järgi

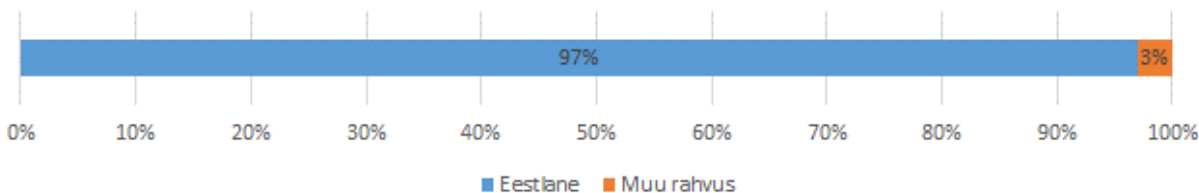

Joonis 2. Vastajad vanusrühma järgi (vastajate arv: 101)

Rahvus

Küsitluse tulemusi võib lugeda eestlaste arvamuseks, kuna muust rahvusest vastajaid sattus vastajate sekka vähe.

Vastajate rahvus

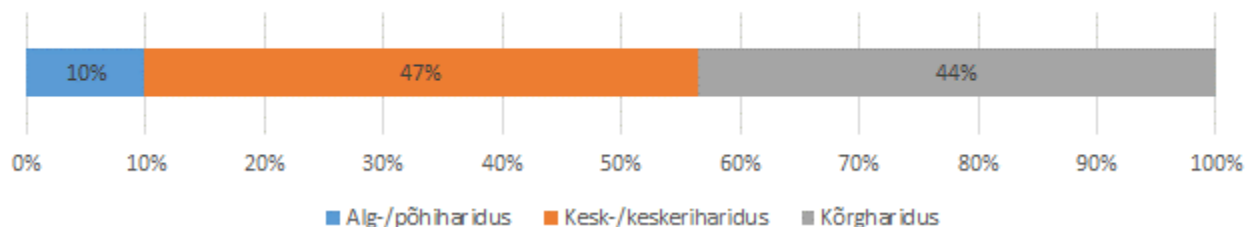

Joonis 3. Vastajad rahvuse järgi (vastajate arv: 101)

Haridustase

Vastajate haridustase on valdavalt kesk- või keskeriharidus (47%) ning seejärel kõrgharidus (44%). Kuna küsitluse vanuspiiriks seati 15.aastat, on ka ootuspärane algharidusega vastanute väiksem osatähtsus.

Vastajate haridustase

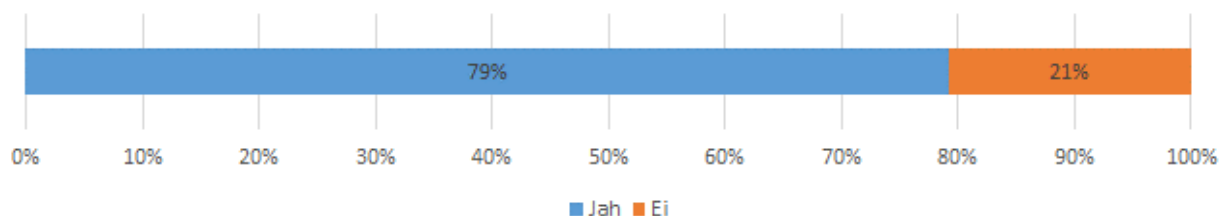

Joonis 4. Vastajad haridustaseme järgi (vastajate arv: 101)

Vastaja varasem kokkupuude tuulikutega

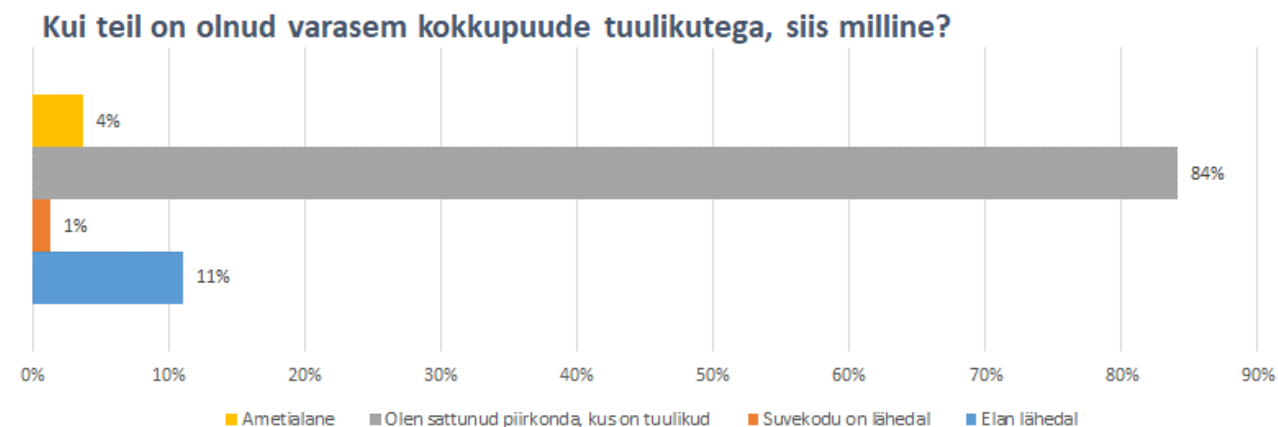
Valdaval osal vastanutest on olnud eelnev kokkupuude tuulikutega.

Kas teil on olnud kokkupuudet tuulikutega?

Joonis 5. Vastajate varasem kokkupuude tuulikutega (vastajate arv: 101)

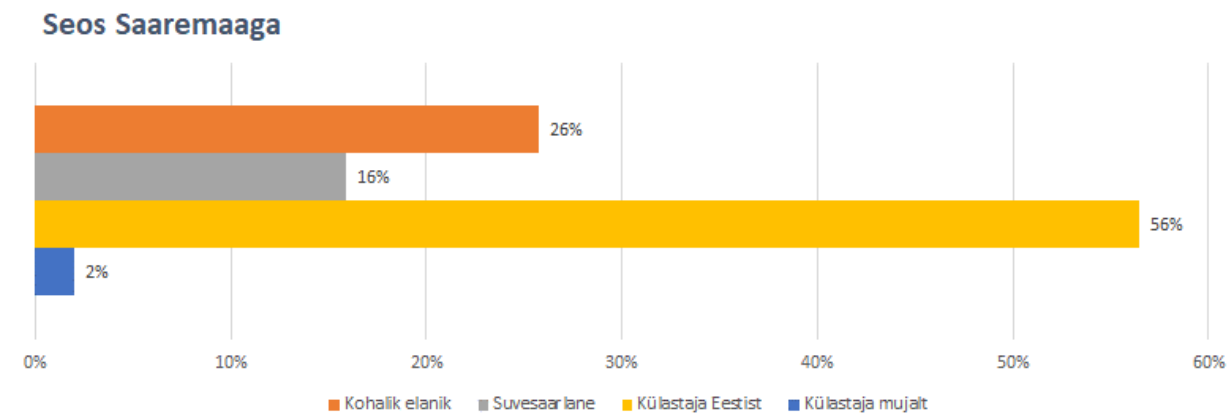
Juhul, kui vastati „jah“, palusime täpsustada, milline on olnud vastaja varasem kokkupuude. Valdavalt on vastajad sattunud piirkonda, kus on tuulikud (84%). 12% vastanutest tõid välja, et nende kodu/suvekodu asub tuulikute lähedal. Vähestel juhtudel oli vastajatel ka ametialane kokkupuude tuulikutega. Küsimustik sisaldas ka vastusevarianti *Minu lähedale kavandatakse tuuleparki (maismaale/merele)*, kuid antud variandile vastajaid ei olnud.

Joonis 6. Milline on varasem kokkupuude tuulikutega (vastajate arv: 80)

Vastaja seos Saaremaaga

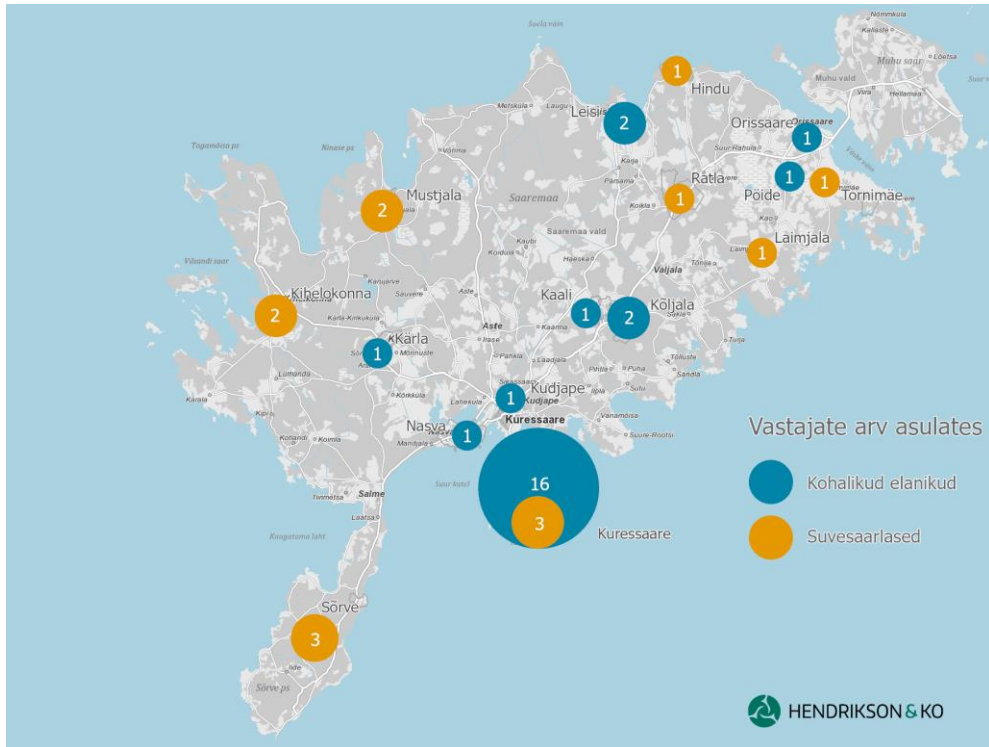
Vastanutest 42% olid Saaremaaga seotud kui kohalikud elanikud või suvesaarlased, 58% vastanutest olid küllastajad.

Joonis 7. Vastaja seos Saaremaaga (vastajate arv: 101)

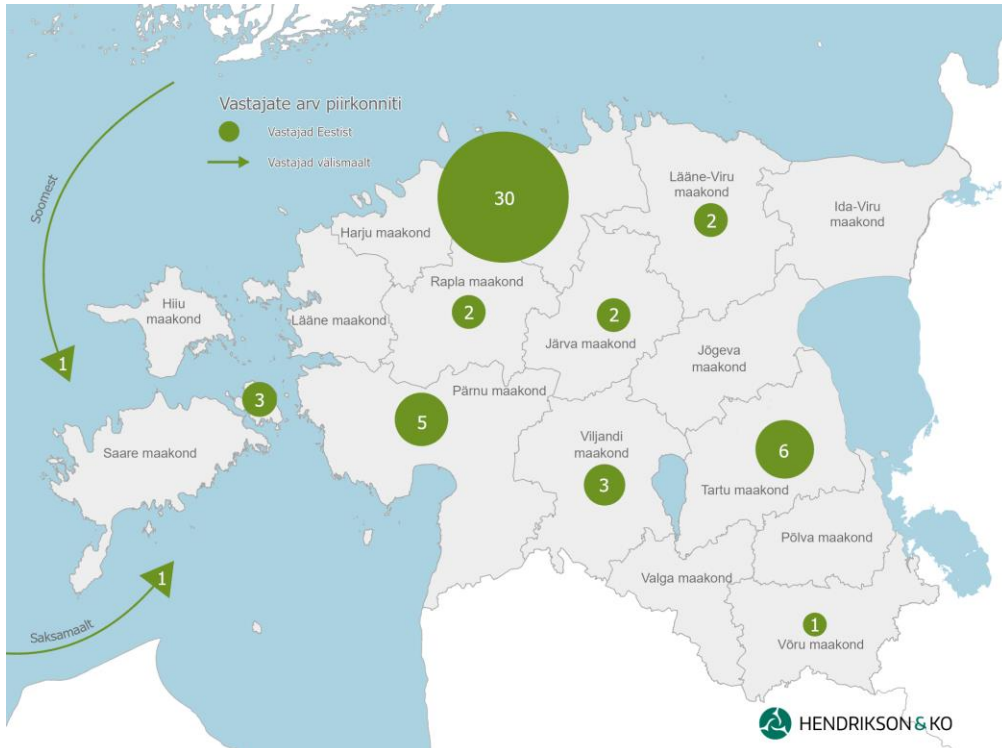
Vastanud kohalike elanike ja suvesaarlaste kodud-suvekodud paiknevad üle Saaremaa. Enim sattus valimisse kohalikke elanikke Kuressaarest (16 vastanut). SWE kavandatava tuulepargi lähialas sattus valimisse pigem suvesaarlasi.

Saarlaste ja suvesaarlaste ning külastajate arvamuse väljaselgitamine kavandatava SWE meretuulepargi osas

Joonis 8. Küsimustikule vastanud saarlaste ja suvesaarlaste paiknemine Saaremaal

Vastanud külastajad tulid valdavalt Harjumaa (sh Tallinnast) ning Pärnu- ja Tartumaalt.

Joonis 9. Küsimustikule vastanud külastajate päritolu

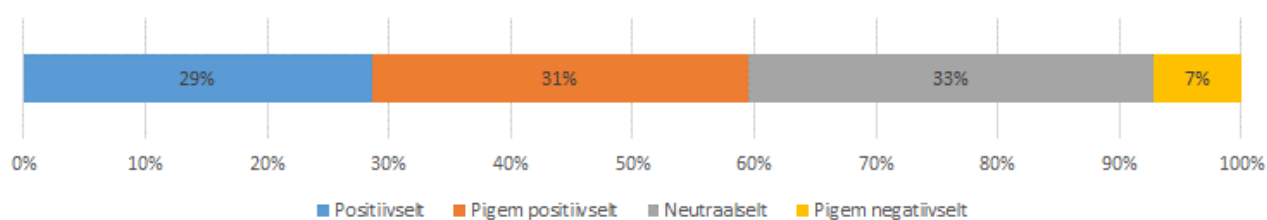
3. SAARLASTE JA SUVESAARLASTE ARVAMUSED

Saarlaste ja suvesaarlaste küsitlemise eesmärgiks oli välja selgitada Saaremaaga kõige tihedamalt seotud sihtrühmade arvamused.

3.1. Üldine suhtumine meretuuleparkide rajamisse

Saarlaste ja suvesaarlaste arvamus meretuuleparkide rajamise osas on 60% ulatuses positiivne või pigem positiivne. Pigem negatiivse hinnangu andis 7% vastajatest, negatiivseid hinnanguid ei antud. Kolmandik vastanutest jäi neutraalsele seisukohale.

Kuidas suhtute meretuuleparkide rajamisse üldiselt?

Joonis 10. Suhtumine meretuuleparkide rajamisse üldiselt (vastajate arv: 42)

Soolises lõikes on saarlastest-suvesaarlastest meretuuleparkide kavandamise positiivselt/pigem positiivselt meeletatud 61% naistest ja 58% meestest. Mehi jääb vastanute seas enam neutraalsele seisukohale, naisi negatiivsele seisukohale.

Erinevaid vanusrühmi vaadeldes kalduvad 15–24- aastased positiivse/pigem positiivse või neutraalse arvamuse suunas ning vanusgrupid 15-35 ja 35-49 aastased positiivse/pigem positiivse arvamuse suunas. 50-64 aastased pigem positiivse/neutraalse arvamuse suunas¹.

Tabel 1. Vastanute suhtumine soo ja vanusrühma lõikes (vastajate arv: 42)

	Sugu		Vanusrühm				
	Naised	Mehed	15-24	15-25	35-49	50-64	65+
Positiivselt	33%	25%	33%	33%	46%	8%	25%
Pigem positiivselt	28%	33%	17%	50%	31%	38%	
Neutraalselt	28%	38%	50%	0%	15%	46%	75%
Pigem negatiivselt	11%	4%	0	17%	8%	8%	
Kokku	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Vastanute arv	18	24	6	6	13	13	4

Haridusliku tausta järgi on meretuulikutesse positiivsemalt suhtuvaks grupiks kõrgharitud vastajad. Alg-/põhihariduse ja kesk/keskeri haridusega grupis on enim neid, kes jäävad neutraalsele seisukohale.

¹¹ Kuna erinevates vanussegmentides vastanute arv on võrdlemisi väike, on soovitatav jälgida, millises suunas arvamused kalduvad (mitte täpseid osatähtsusi).

Suvesaarlased suhtuvad meretuulikutesse mõnevõrra positiivsemalt kui kohalikud elanikud (vt tabel 2)

Tabel 2. Vastanute suhtumine haridusliku tausta ning Saaremaaga seotuse järgi (vastajate arv: 42)

	Hariduslik taust			Seos Saaremaaga	
	Alg-/põhiharidus	Kesk-/keskeriharidus	Kõrgharidus	Kohalik elanik	Suvesaarlane
Positiivselt	13%	33%	31%	15%	50%
Pigem positiivselt	38%	11%	50%	38%	19%
Neutraalselt	50%	44%	13%	35%	31%
Pigem negatiivselt	0	11%	6%	12%	0
Kokku	100%	100%	100%	100%	100%
Vastanute arv	8	18	16	26	16

3.2. Meretuulikute kavandamisega seotud üldised positiivsed ja negatiivsed mõjud

Meretuuleparkide kavandamisega seotud üldiste positiivsete mõjude osas said vastajad vabas vormis loetleda kaasnevaid positiivseid mõjusid. Arvamused on koondatud järgneval joonisel mainimise arvu järgi. Üldiste positiivsete mõjude seas on olulisim roheline/keskkonnasõbraliku/taastuva energia tootmine. Oluliseks peeti ka soodsamat elektrit ja energiasõltumatust/-turvalisust.

Meretuuleparkide üldised positiivsed mõjud

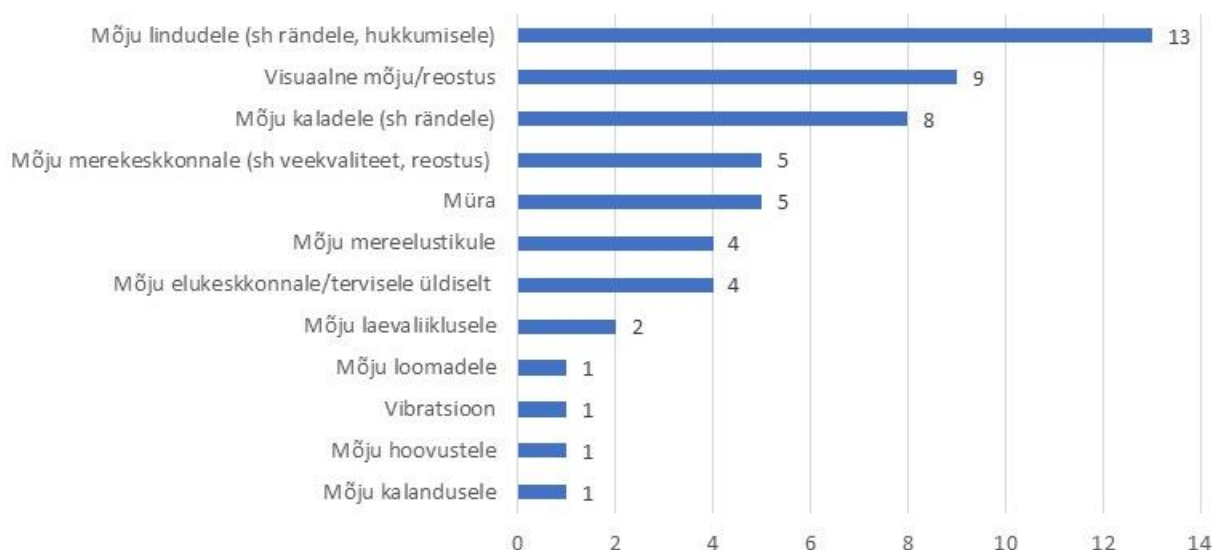

Joonis 11. Meretuuleparkide üldised positiivsed mõjud (mainimiste arvu järgi)

Meretuuleparkide üldiste negatiivsete mõjude osas peetakse oluliseks mõjud looduskeskkonnale – enim on mainitud mõju lindudele ja kaladele, aga ka merekeskkonnale ja -elustikule üldiselt ning loomadele

avalduvat negatiivset mõju. Teiseks negatiivse mõju grupiks on mõju inimesele ja elukeskkonnale – enim on mainitud visuaalset mõju/reostust, aga ka mõju elukeskkonnale/tervisele üldiselt. Müra ja vibratsiooni on vastajad mainitud üldiselt – uuringu läbiviimise käigus tundsid vastajad huvi, kas meretuuleparkide müra võiks ulatuda rannikule. Mõjuvaldkondadena on välja toodud ka traditsiooniliste harude – laevanduse ja kalanduse – toimimist.

Meretuuleparkide üldised negatiivsed mõjud

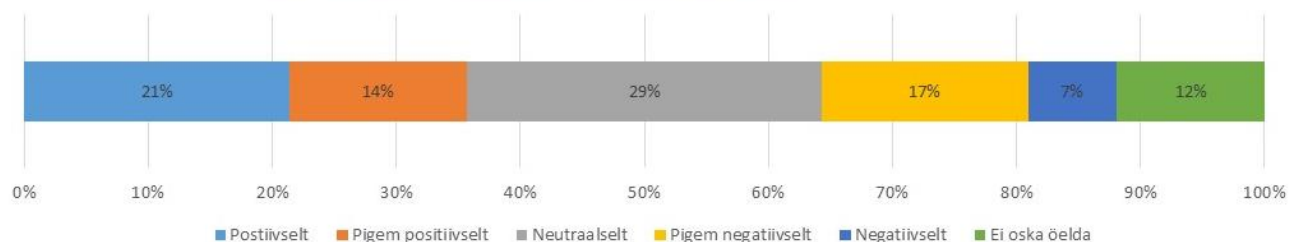

Joonis 12. Meretuuleparkide üldised negatiivsed mõjud (mainimiste arvu järgi)

3.3. Arvamus SWE kavandatava meretuulepargi osas

Küsitluses uuriti seejärel täpsemalt arvamusi kavandatava SWE meretuulepargi osas, mille paiknemise selgitamiseks oli küsimustikule lisatud skeem. Kodu/suvekodu/ettevõtte läheduses kavandatava SWE meretuulepargi osas kaldub 35% vastanutest positiivse arvamuse ja 24% negatiivse arvamuse poole. 41% vastanutest jääb neutraalseks/ei oska seisukohta võtta.

Kui teie kodu/suvekodu/ettevõtte asub kavandatava SWE meretuulepargi läheduses siis kuidas sellesse suhtute?

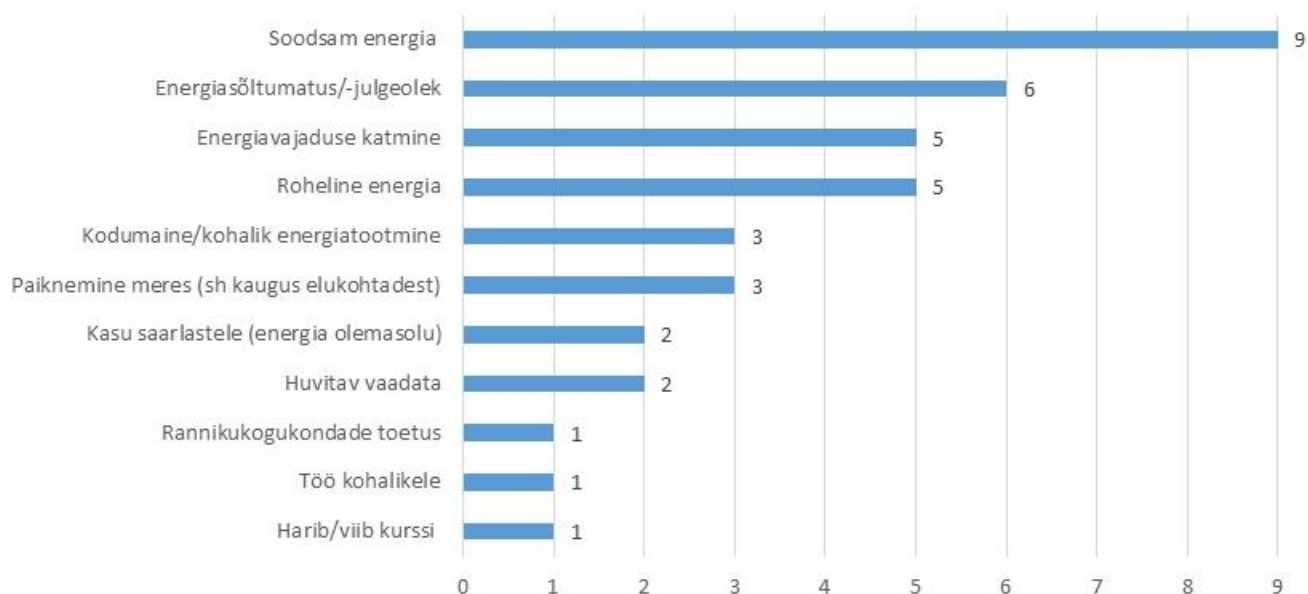
Joonis 13. Suhtumine SWE meretuulepargi rajamisse kodu/suvekodu/ettevõtte läheduses (vastajate arv: 42)

Küsitluses uuriti ka, kui kaugel asub vastaja kavandatavast SWE meretuulepargist, et välja selgitada, kas arvamus on seotud paiknemise kaugusega SWE meretuulepargist. Ühtegi vastanut ei asunud SWE tuulepargile lähimal rannikul (11 km tuulepargist²) või selle vahetel tagamaal (11-15 km tuulepargist sisemaa suunas), mistõttu SWE meretuulepargile lähima rannikuala osas järeldusi teha ei saa.

7% vastanud saarlaste-suvesaarlaste kodudest jäi 15-20 km, 5% 20-25 km kaugusele kavandatavast SWE tuulepargist. Valdav osa vastajaid jäi aga enam kui 25+ km kaugusele (88%). Kuna vastajad asuvad pigem SWE tuulepargist kaugemal (25+ km), võib ühelt poolt olla keerulisem ühest arvamus SWE tuulepargi osas kujundada: sellele viitab ka vastajate osatähtsus, kes jäid neutraalseks või ei osanud seisukohta võtta. Teisalt aga on vastajad andud nii positiivseid kui negatiivseid hinnanguid, asudes valdaval kaugusel 25+ km kavandatavast meretuulepargist, mille põhjal võib eeldada, et osa vastajatest tajub kavandatavat tuuleparki kodu või ettevõtte lähedaseseni isegi selle kavandamisel 25+ km kaugusele.

Selgitamaks, milliseid positiivseid või negatiivseid mõjusid toob konkreetselt kaasa SWE kavandatav meretuulepark, paluti ka siin arvamusi mõjude osas. SWE meretuulepargiga kaasnevad positiivsed mõjud (mainimise arvu järgi) on kohati sarnased üldiste mõjudega, samas on välja toodud ka uusi aspekte: nt paiknemine meres (elukohtadest eemal), huvitav vaadata, rannikukogukondade toetus. Enim toodi positiivsete mõjudena välja soodsamat elektrit, energiasõltumatust/-julgeolekut, energiavajaduse üldist katmist ja rohelist energiat.

SWE tuulepargiga kaasnevad positiivsed mõjud

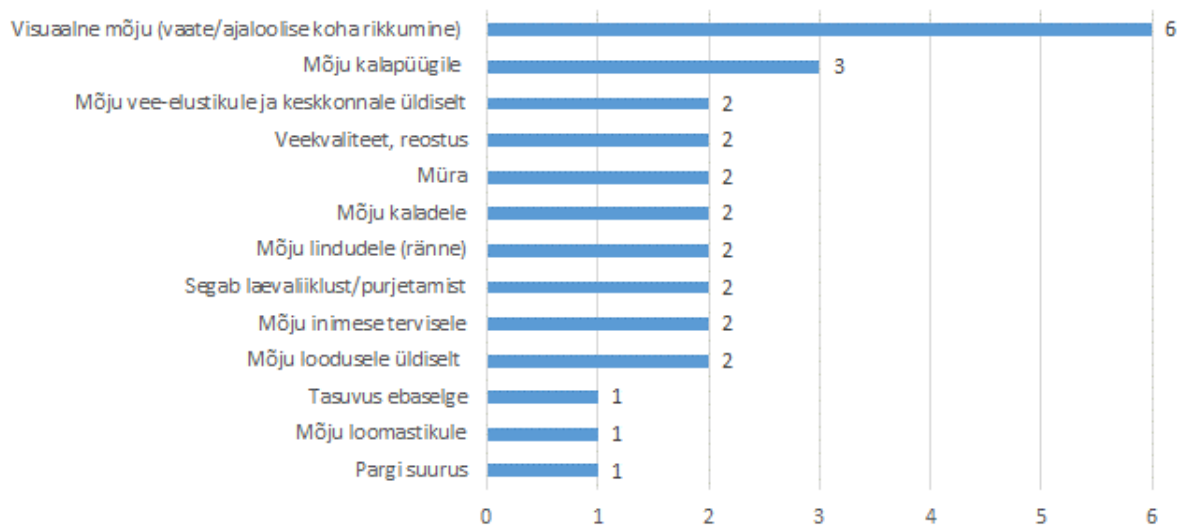

Joonis 14. SWE tuulepargiga kaasnevad positiivsed mõjud (mainimise arvu järgi)

² Avamere tuuleparke saab Saaremaa rannikule kavandada mitte lähemale kui 11 km rannikust

SWE meretuulepargiga kaasnevate negatiivsete mõjude osas mainiti enim visuaalset mõju ja mõju kalapüügile. Analoogselt meretuuleparkide üldise mõjuga on siingi välja toodud erinevad mõjud looduskeskkonnale ja elukeskkonnale. Negatiivse mõjuna on siin täiendavalt välja toodud ka nt SWE pargi suurus ja ebaselge tasuvus.

SWE tuulepargiga kaasnevad negatiivsed mõjud

Joonis 15. SWE tuulepargiga kaasnevad negatiivsed mõjud (mainimise arvu järgi)

SWE meretuulepargi positiivsete ja negatiivsete mõjude kohta avaldati küsimustikus mõnevõrra vähem arvamust kui meretuuleparkide kohta üldiselt. Arvestades, et suur osa vastajatest paikneb 25+ km SWE kavandatavast meretuulepargist, ei pruugi vastajate jaoks meretuuleparkide üldised ja SWE meretuulepargi konkreetsed mõjud oluliselt erineda³. Samuti võib kaugemal paiknevatel vastajatel olla keerulisem välja tuua konkreetseid kohapõhiseid mõjusid, mis võiksid avalduda just SWE meretuulepargi kavandamisel.

Vastanutelt uuriti samuti, milliseid meetmeid rakendades oleks mõistlik SWE meretuuleparki rajada (valik ei olnud piiratud, märkida sai kõik vastaja silmis olulised meetmed). Enim toetati uute töökohtade loomist, eelkõige püsitöökohtade teket. Oluliseks peeti ka meretuuleenergeetika haridusse panustamist ja soodsama elektrienergia võimalust pargile lähimate rannikualade elektritarbijatele. Vähim toetati sellise rahalise hüvitise maksmist kohalikule omavalitsusele, mis jaotuks kogu omavalitsuse projektide peale.

Tabel 3. Milliseid meetmeid rakendades oleks mõistlik SWE meretuuleparki rajada?

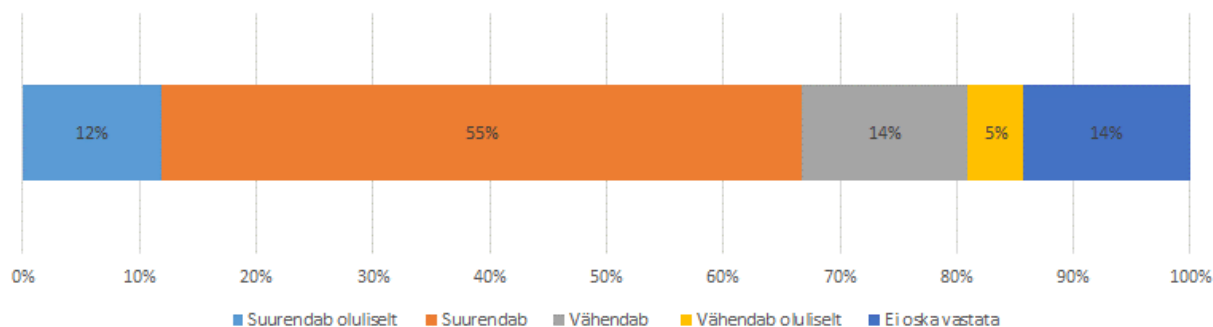
Meede	Arvamusi
1. Tuulepargi töötamise aegne rahaline hüvitis:	28
...kohalikule omavalitsusele, mille eest toetatakse kogu omavalitsuse projekte	9
...kohalikule omavalitsusele, mille eest toetatakse eelkõige lähimate rannikualade projekte	21

³ Seetõttu ei soovitud neid küsimustikus ka teistkordselt välja tuua

Meede	Arvamusi
...meretuulepargist mõjutatud ettevõtlussektoritele (nt kalandus)	11
2. Võimalus omandada tuulepargi osakuid/aktsiaid	22
3. Võimalus eelkõige lähimate rannikualade elektritarbijatel osta elektrit soodsa hinnalaega	31
4. Uute töökohtade loomine Saaremaal:	38
...püsivad töökohad tuulepargi opereerimise ajal (nt hooldussadam umbes 100 töökohaga, kaudsed töökohad)	38
...tuulepargi ajutiste ehitusaegsete (2-3 aastat) töökohtade loomine	33
5. Meretuuleenergeetika alase hariduse andmine Kuressaare Ametikoolis (hooldustehniku eriala) ja Kuressaare Kolledžis (insenerierialad ning teadus- ja haridustegevus)	34
6. Meretuulepargi elektriühenduse loomine Saaremaa kaudu (330 kV õhuliin), mis tugevdaks hüppeliselt Saaremaa elektrivarustust ja avaks uusi võimalusi suuremahuliseks liitumiseks nii tarbimise kui tootmise suunal	26

Lisaks uuriti vastanutelt, kuidas mõjutab SWE meretuulepargi kavandamine Saaremaa keskkonnasõbralikkust ja rohelist kuvandit. 67% vastanutest leidis, et SWE meretuulepargi kavandamine suurendab/suurendab oluliselt Saaremaa keskkonnasõbralikkust ja rohelist kuvandit. 19% arvamuse järgi SWE meretuulepargi rajamine antud kuvandit ei toeta.

Kuidas mõjutab SWE meretuulepark Saaremaa keskkonnasõbralikkust ja rohelist kuvandit?

Joonis 16. SWE tuulepargi kavandamise seos Saaremaa keskkonnasõbraliku ja rohelse kuvandiga (vastajate arv: 42)

Siinjuures eristub kohalike elanike ja suvesaarlaste arvamus: rohekuvandi ja keskkonnasõbralikkuse vähenemist toovad välja pigem kohalikud elanikud. Suvesaarlaste arvamuse järgi SWE meretuulepark pigem panustab rohekuvandisse.

Tabel 4. SWE meretuulepargi kavandamise mõju Saaremaa rohekuvandile ja keskkonnasõbralikkusele kohalike elanike ja suvesaarlaste lõikes

	Suurendab oluliselt	Suurendab	Vähendab	Vähendab oluliselt	Ei oska vastata	Kokku
Kohalik elanik	3	12	6	1	4	26
Suvesaarlane	2	11		1	2	16
Kokku vastanuid	5	23	6	2	6	42

3.4. Meretuuleparkide kavandamisel negatiivse mõju vähendamise ja positiivse mõju suurendamise võimalused

Küsitluses paluti saarlastel ja suvesaarlastel vastata vabas vormis ka sellele, kuidas oleks võimalik meretuuleparkide kavandamisel mõjusid suunata.

Negatiivsete mõjude vähendamise ettepanekud saab üldjoontes jagada kolmeks: parem avalik protsess (selgitamine, teavitamine), paigutuslikud meetmed (nt kaugus rannikust, pargi suurus) ja parem sisuline kavandamine (nt järk-järguline õppiv tuulikute rajamine, paremad keskkonnauuringud).

Enim toodi välja parema selgitustöö ja teavitamise vajadust. Paigutuslike meetmetena sooviti enim meretuuleparkide ehitamist kaugemale (rannikust).

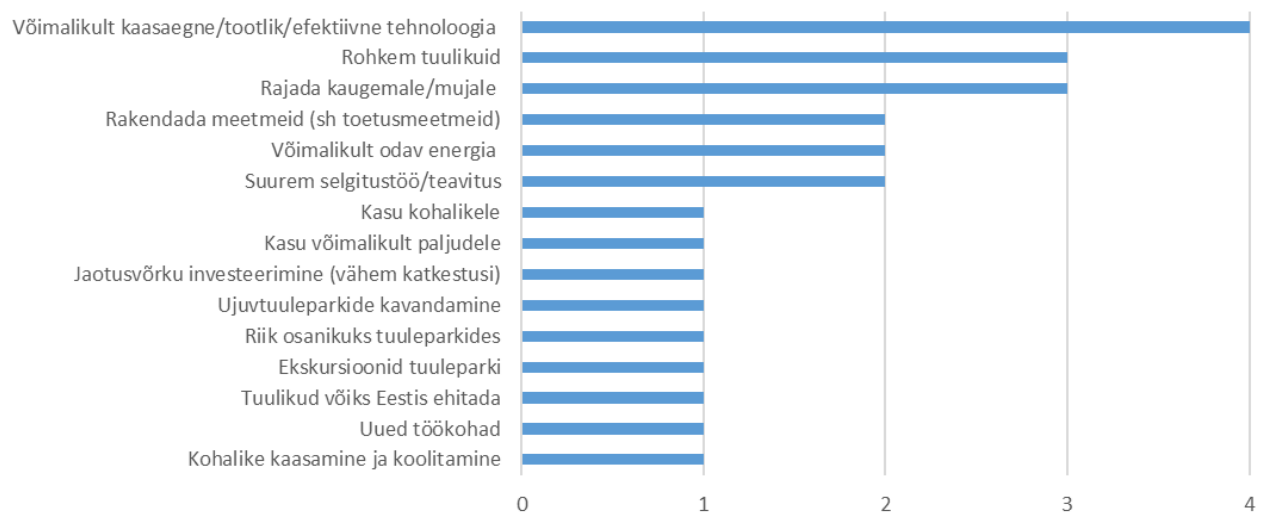
Kuidas meretuuleparkide negatiivset mõju vähendada?

Joonis 17. Võimalused negatiivse mõju vähendamiseks meretuuleparkide kavandamisel (arvamuste arvu järgi)

Meretuuleparkide kavandamise positiivse mõju suurendamisele aitaks vastajate silmis enim kaasa võimalikult kaasaegse tehnoloogia kasutamine ja rohkemate tuulikute rajamine. Vastajad on positiivsete mõjude suurendamise osas rohkem erinevaid variante välja pakkunud ja ka rohkem erinevatest valdkondadest. Kohati kattuvad negatiivse mõju vähendamise ja positiivse mõju suurendamise meetmed – nt tuulikute paigutamise osas (kavandada mujale, kaugemale) ja avaliku protsessi osas (parem selgitustöö, teavitamine).

Kuidas meretuuleparkide positiivset mõju suurendada?

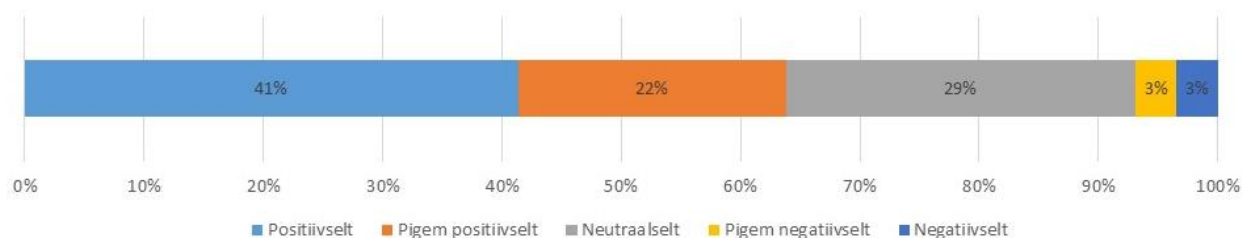
Joonis 18. Võimalused positiivse mõju suurendamiseks meretuuleparkide kavandamisel (arvamuste arvu järgi)

4. KÜLASTAJATE ARVAMUSED

Külastajatele suunatud küsimuste eesmärgiks oli välja selgitada sellise sihtrühma arvamus, kes külastab Saaremaad pigem lühiajaliselt, kuid kelle arvamused ja sellele tuginev edasine käitumine võib mõjutada Saaremaa ettevõtluse (nt turisminduse) käekäiku.

Üldise meelsuse väljaselgitamiseks küsiti ka külastajatelt, kuidas nad suhtuvad meretuuleparkide rajamisele. Üldjoontes on suhtumine meretuuleparkidesse saarlaste/suvesaarlaste ning külastajate võrdluses sarnane. Külastajad on meretuuleparkidesse pisut positiivsemalt meelestatud kui saarlased/suvesaarlased – 63% külastajatest suhtub neisse positiivselt/pigem positiivselt. Samas on mõned külastajad siin ka selgelt negatiivsel avamusel.

Kuidas suhtute meretuuleparkide rajamisele?

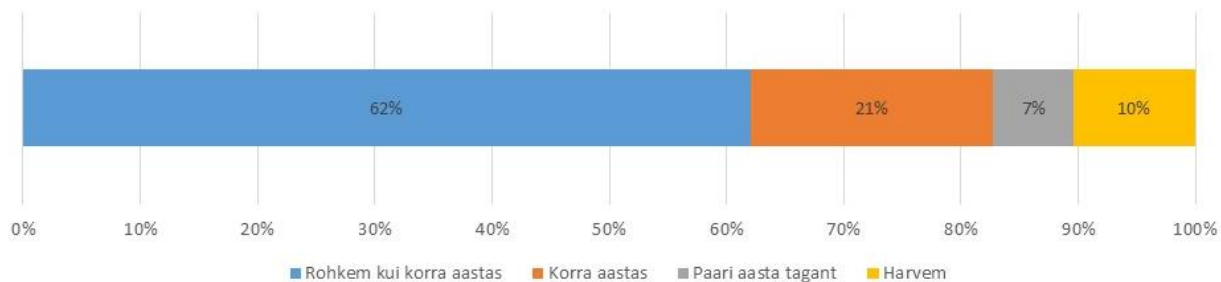
Joonis 19. Suhtumine meretuuleparkide rajamisele (vastajate arv: 58)

Selgitamaks külastajate seost Saaremaaga uuriti, kas külastatakse/külastati⁴ Saaremaad esmakordselt: 57 vastajast 56 oli Saaremaad külastanud ka varem (98%). Seejärel uuriti, kui sageli vastajad Saaremaad külastavad (vt joonis 20): vastanute seas on valdavaks sagedased külastajad (iga aasta/mitu korda aastas). Järgnevate vastuste tõlgendamise puhul saab seega üldjoontes eeldada, et vastused peegeldavad sellise grupi arvamusi, kellel on tekkinud isiklik seos Saaremaaga ning kes on Saaremaa väärtustest/oludest teadlikumad kui näiteks esmakülastajad.

⁴ Kuna küsitlus toimus praamidelt nii Virtsu–Kuivastu kui Kuivastu–Virtsu suunal, olid osad vastajad veel minemas Saaremaale, teised sealt tulemas.

Kui sageli Saaremaad külastate?

Joonis 20. Saaremaa külastamise sagedus (vastajate arv: 58)

Kuna meretuulepargi rajamine võib mõjutada just rannikuala vaatamisväärsuste külastamist (nt kultuurilised ja looduslikud vaatamisväärsused, rannad, puhkealad), uuriti külastajatelt, kas ranniku külastamine kuulub nende plaanidesse. 74% plaanis/käis oma külastuse käigus vaatamas mereäärseid vaatamisväärsusi, 24% vastanutest seda ei teinud/ei plaaninud. 2% ei olnud oma plaanides kindlad.

Küsimustikus uuriti seejärel, kas külastajad otsustaksid mitte külastada kindlaid mereäärseid looduslikke ja kultuurilisi vaatamisväärsusi⁵ juhul, kui nad eelnevalt teaksid, et vaatamisväärsuste juures paistab merel SWE meretuulepark. 57 vastanust leidis 56 (98%), et nad külastaksid vaatamisväärsusi hoolimata paistvast SWE tuulepargist (vt ka tabel 5).

Analoogselt uuriti, kas SWE tuulepargi paistmine mõjutaks kindlate puhkealade⁶ külastamist, mis asuvad SWE tuulepargile lähimal rannikualal ja mille juures oleks SWE meretuulepark nähtav. Puhkealade külastamise osas 57 vastanust 48 (84%) külastaks, 5 (9%) ei külastaks ning 4 (7%) ei osanud hinnata. Kuigi valdav osa külastajatest külastaks puhkeala hoolimata meretuulepargi lähedusest, on antud küsimuse puhul ka pisut enam eitavalt vastanuid/ebaselgust külastamise osas. Võib eeldada, et mereäärsetel puhkealadel (sh randades) veedetakse kauem aega kui mereäärsete vaatamisväärsustega tutvumisel, samuti võib puhkealadega kaasneda kohapõhisemaid ja isiklikumaid seoseid (nt rand, mida vastaja on harjunud külastama), mis võivad külastamissoovi mõjutada. Küsimustikus anti võimalus välja tuua täiendavaid huviobjekte, mille külastamist võiks SWE meretuulepargi lähedus mõjutada, kuid täiendavaid huviobjekte välja ei toonud.

Sarnaselt huviobjektidele ja puhkealadele uuriti, kas SWE meretuulepargi lähedus võiks mõjutada mereäärse teenuse tarbimist (nt sadamad, toitlustus- või majutusasutused): 58 vastanust 54 (93%) kasutaks teenuseid, 7% ei kasutaks/ei osanud hinnata.

Kokkuvõtvalt võib järeldada, et kuigi valdav osa vastanutest külastaks mereäärseid vaatamisväärsusi-teenuseid hoolimata sellest, et SWE meretuulepark lähedal paistab, võib tuulepargi kavandamine mõjutada teatud osa külastajate rannikukasutust.

⁵ Nt Pilguse mõis, Ohessaare 1950-ndate pärandtee Sõrves; Ohessaare, Elda, Kaugatoma või Loode pank

⁶ Nt RMK Elda telkimisala, vaatekoht Viidumäe tornist või Sõrve majakast, Pihla rand, Jämaja rand

Tabel 5. Arvamused mereäärse objekti külastamise osas juhul kui selle juures on paista SWE meretuulepark

	Looduslik või kultuuriline vaatamisväärsus		Puhkeala		Teenus	
	Arv	%	Arv	%	Arv	%
Külastaks	56	98%	48	84%	54	93%
Ei külastaks	1	2%	5	9%	3	5%
Ei oska hinnata	-	.	4	7%	1	2%

Külastajatelt uuriti ka, milliste meetmetega oleks nende arvates võimalik ranniku atraktiivsust tõsta sel juhul kui SWE meretuulepark rajatakse. Valdavalt peeti oluliseks teadlikkuse tõstmist (nt infotahvlite või infokeskuse rajamisega, 6 arvamust). Välja paistavad ka ettepanekud ranniku atraktiivsuse tõstmise osas (nt erinevad atraktsioonid, binoklid, puhkealad, kohvik). Kohati on vastajad seisukohal, et atraktiivsust tõsta ei ole vaja, tuulikud on ise vaatamisväärsuseks.

Milliste meetmetega saaks muuta ranniku külastamist atraktiivsemaks juhul kui SWE meretuulepark rajatakse?

Joonis 21. Võimalused kuidas muuta ranniku külastamist atraktiivsemaks juhul kui SWE meretuulepark rajatakse (arvamuste arvu järgi)

LISAD

Lisa 1. Uuringu küsimustik

Uuringu küsimustik on toodud eraldi dokumendina